

Yapay Zekâ Araçlarının Kullanımına Yönelik Yönerge (2025)

Amaç ve Kapsam

Bu yönergenin amacı, üretken yapay zekâ (ÜYZ) araçlarının öğrenciler tarafından akademik çalışmalarda etik, şeffaf ve sorumlu bir biçimde kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek; öğretim elemanlarının ders tasarımı ve değerlendirme süreçlerinde bu araçlara yaklaşımını düzenlemek; bölüm düzeyinde kurumsal bir çerçeve sunmaktır.

Tanımlar

Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ): Metin, görüntü, ses, kod vb. içerikleri oluşturabilen yapay zekâ sistemleri (ör. ChatGPT, Copilot, DALL·E, Gemini).

Etik Kullanım: ÜYZ kullanımının açıkça beyan edilmesi ve özgün katkıyı gölgelemeyecek şekilde sınırlı destek aracı olarak kullanılması.

İlke ve Etik Değerler

Şeffaflık, dürüstlük, özen, gizlilik ve mahremiyet, adalet ve eşitlik ile hesap verebilirlik ilkeleri ÜYZ kullanımında temel alınacaktır.

Öğrenciler İçin Kurallar

- Bitirme tezleri, dönem projeleri, uygulama ödevlerinde ÜYZ kullanımı danışman bilgisi dâhilinde mümkündür.
- Kullanılan her ÜYZ aracı; adı, sürümü, kullanım amacı ve metne katkı oranı ile birlikte belirtilmelidir.
- Literatür taramasında ÜYZ'den destek alınabilir; ancak üretilen kaynaklar manuel doğrulama sürecinden geçmelidir.
- Dil bilgisi düzeltmesi veya çeviri amacıyla ÜYZ kullanılabilir.
- Ödevin tamamının ÜYZ ile yazılması, kaynak göstermeden içerik kopyalanması kesinlikle yasaktır.

Ders Sorumluları İçin Yükümlülükler

- Ders planlarında ÜYZ araçlarının koşulları açıkça tanımlanmalıdır.
- Değerlendirme ölçütlerinde özgün katkı vurgulanmalıdır.

- Her ödevde 'ÜYZ Kullanım Beyanı' formu alınmalıdır.
- ÜYZ Tespit Araçları destek amaçlı kullanılabilir.

Bölüm/Fakülte/Üniversite İçin Öneriler

- ÜYZ Kullanım İlkeleri belgesi yayımlanmalı.
- Etik Uyum Kontrol Listesi ve ÜYZ Beyanı formları oluşturulmalı.
- Yılda en az bir kez etik eğitimi yapılmalıdır.
- Kurumsal ÜYZ etik komisyonları kurulmalıdır.

Yaptırımlar

- Yanlış beyan, intihal, danışman bilgisi dışında ÜYZ kullanımı, dersten başarısız olma yanında disiplin cezası gerektirebilir.

Ek Belgeler

- ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ) Kullanımı Beyanı Formu
- ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Özgünlük ve Üretken Yapay Zekâ Kullanım Bildirimi
- ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Üretken Yapay Zekâ Kullanımı Etik Uyum Kontrol Listesi

ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ) Kullanımı Beyanı Formu

Bu form, akademik çalışmalarda üretken yapay zekâ (ÜYZ) araçlarının kullanımının şeffaflık ve etik ilkelere uygunluğunu sağlamak amacıyla doldurulmalıdır.

Öğrenci Adı	
Soyadı:	
Öğrenci Numarası:	
Ders / Tez Başlığı:	
Akademik Yıl/Dönem:	

Teslim Edilen Çalışmanın Türü:

☐ Ödev	☐ Proje	☐ Bitirme Tezi	☐ Uygulama Çalışması	☐ Diğer	
-------------------------------	--------------------------------	--	--	--------------------------------	--

Kullanılan ÜYZ Aracı (adı ve sürüm bilgisi):	
Kullanım Amaçları (literatür taraması, dil kontrolü, vb.):	
Kullanım Kapsamı (% katkı tahmini):	

☐ Yukarıda beyan ettiğim bilgiler doğrultusunda çalışmamda üretken yapay zekâ araçlarını etik ilkeler çerçevesinde kullandığımı ve tüm sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ediyorum.

İmza: _____ Tarih: _____

ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Özgünlük ve Üretken Yapay Zekâ Kullanım Bildirimi

Bu belge ile sunduğum akademik çalışmanın, kendi özgün katkılarımı içerdiğini ve etik kurallara uygun olarak hazırlandığını beyan ederim.

Üretken Yapay Zekâ Kullanımı:

- ☐ Bu çalışmada hiçbir ÜYZ aracı kullanılmamıştır.
- ☐ Bu çalışmada ÜYZ aracı kullanılmıştır ve detayları aşağıda belirtilmiştir:

Kullanılan ÜYZ Aracı ve
Sürümü:

Kullanım Amacı:

Kullanım Kapsamı (%):

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylar, çalışmanın bilimsel ve etik sorumluluğunun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Ad Soyad: _____ İmza: _____ Tarih: _____

ÇAKÜ Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Üretken Yapay Zekâ Kullanımı Etik Uyum Kontrol Listesi

Aşağıdaki kontrol listesi, akademik çalışmalarda Üretken Yapay Zekâ (ÜYZ) kullanımı sırasında etik uyumu sağlamaya yöneliktir.

Lütfen her maddeyi 'Evet' veya 'Hayır' şeklinde işaretleyiniz.

ÜYZ kullanımının amacı açıkça belirtilmiştir.	☐ Evet	☐ Hayır
Kullanılan ÜYZ aracının adı ve sürümü belirtilmiştir.	☐ Evet	☐ Hayır
ÜYZ çıktıları manuel olarak kontrol edilmiştir.	☐ Evet	☐ Hayır
ÜYZ tarafından üretilen bilgiler kaynak gösterilerek belirtilmiştir.	☐ Evet	☐ Hayır
Çalışmanın orijinal içeriği öğrenciye aittir.	☐ Evet	☐ Hayır
Veri güvenliği ve kişisel mahremiyet ilkelerine uyulmuştur.	☐ Evet	☐ Hayır
Etik/disiplin kurulu bilgisi gerekiyorsa başvuru yapılmıştır.	☐ Evet	☐ Hayır

Kontrolü Yapan: _____ Tarih: _____